

Conceptverslag van de Avond van Leusden, Uitwisseling Werkwijze toezicht ruimtelijke kwaliteit 2016 op 3 september 2015 in de raadzaal van het gemeentehuis te Leusden

Voorzitter: De heer K. Roskam

Agenda	Verslag
Opening 20.00-21.00 uur	<p>De voorzitter opent de uitwisseling om 20.00 uur. De afgelopen maanden is onderzocht op welke nieuwe manier in Leusden kan worden toegezien op de ruimtelijke kwaliteit. Door middel van interviews met Leusdense organisaties/ondernemers, bewoners, adviesbureaus, adviseurs en medewerkers van de gemeente Leusden heeft het college zich een beeld gevormd van de wijze waarop de samenleving en de ambtelijke organisatie aankijken tegen welstand en toezicht op de ruimtelijke kwaliteit. Ter voorbereiding op de uitwisseling heeft de raad bij de Erik van 28 augustus 2015 een memo van het college ontvangen.</p>
	<p>Wethouder Van Beurden zegt dat Leusden een mooie gemeente is. Als hij spreekt met inwoners, organisaties of de raad over de ruimtelijke kwaliteit van Leusden zijn mensen daar trots op. Het gaat daarbij om de ruimtelijke kwaliteit in de breedste zin. Mensen willen het graag behouden zoals het is. Daarnaast is er een Welstandscommissie en een Monumentencommissie. De tijd staat niet stil en er zijn ontwikkelingen die de gemeente moet oppakken. Landelijk komt de Omgevingswet eraan. De overheid gaat daarmee op een andere manier met de samenleving in gesprek ten aanzien van gebiedsontwikkeling. Nu heeft de overheid vaak een toetsende rol achteraf. In de toekomst gaat de overheid meer aan de voorkant in gesprek met de samenleving.</p> <p>De raad heeft in de vorige raadsperiode besloten om per 1 januari 2016 uit te treden uit de gemeenschappelijke regeling Welstand monumenten Midden-Nederland.</p> <p>Tevens is er de Samenleving Voorop. Daarbij kijkt de gemeente hoe de samenleving bij een bepaald vraagstuk concreet kan worden betrokken. Over die vraagstukken is het college het gesprek aangegaan met diverse organisaties en ondernemers om na te denken over een andere manier van werken ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit.</p> <p>Waar dit toe moet leiden, is nu nog niet bekend. Het college wil kijken of met deze werkwijze een betere samenlevingsbetrokkenheid ontstaat bij de ruimtelijke kwaliteit.</p> <p>De heer Ankersmit, directeur Vereniging Bouw- & Woningtoezicht Nederland, geeft een presentatie over Welstand en de nieuwe Omgevingswet 'Mooi met minder regels'. De presentatie is via de griffie beschikbaar.</p> <p>De heer Tolboom, gemeente Leusden, geeft een presentatie over de huidige Welstandstoetsing bij de gemeente Leusden. Ook deze presentatie is via de griffie beschikbaar.</p> <p>Mevrouw Hakvoort, gemeente Leusden, geeft een presentatie over het proces dat tot de nieuwe werkwijze welstandstoetsing bij de gemeente Leusden heeft geleid.</p> <p>De heer Tolboom zegt dat het wel voorkomt dat er verschil van mening ontstaat over wat de nota voorschrijft. Dat is voor de gemeente het toetsingskader. Als er een verschil van mening is tussen mensen gaat de gemeente met hen in gesprek en daarbij worden alternatieven aangeboden.</p>

Spreker heeft zijn functie nu dertien jaar en hij is nog nooit bij de Bezwarencommissie geweest omdat er altijd naar een oplossing wordt gezocht.

Toch kan er wel degelijk een verandering worden doorgevoerd. Nu kan hij de loketcriteria, voor de kleinere bouwwerken, ambtelijk afdoen. Buiten de loketcriteria moet de gemeente altijd naar de Welstandscommissie. Toch zijn er nog werkzaamheden die wel in aanmerking komen voor ambtelijke afdoening, zoals de uitbreiding van een woning over twee bouwlagen. Bij gemeentelijke monumenten of beeldbepalende panden moet de aanvraag worden voorgelegd aan de gemeentelijke Monumentencommissie. De adviesaanvraag heeft dan een wachttijd die kan oplopen tot zes weken.

Wethouder **Van Beurden** vult aan dat de verandering niet wordt doorgevoerd omdat de werkzaamheden nu niet goed verlopen. De insteek is dat de gemeente hiermee wil inspelen op toekomstige ontwikkelingen. De gemeente moet eraan wennen dat deze in de toekomst minder invloed heeft op bepaalde aspecten.

De heer **Tolboom** zegt dat vergunningsvrije bouwwerken landelijk worden bepaald. Het gaat dan om dakkapellen en de aan- en uitbouw aan de achterkant van woningen. Daarin bepaalt Leusden niet de regelgeving maar worden mensen wel geadviseerd door de gemeente. Bij vergunningsvrij bouwen is er geen welstandstoets.

De heer **Ankersmit** vult aan dat door de Omgevingswet het bouwtechnische deel wordt losgeknipt van het planologische en esthetische deel. Landelijk wordt bepaald of vanuit het risicoaspect een bouwwerk bouwtechnisch vergunningsvrij is. De esthetische kant van de bouw kan de gemeente in het omgevingsplan bepalen. Het is aan de gemeente om te bepalen waar de grens wordt gelegd en welke rol zij daarin wil spelen. Dat is een stap richting het omgevingsplan welke binnen de Omgevingswet in 2018 aan de orde is.

In week 35 is de Omgevingswet naar de Eerste Kamer gestuurd. In het plan van de Tweede Kamer stond nog dat gemeenten de mogelijkheid hadden om meerdere omgevingsplannen per gemeente te ontwikkelen. Nu staat er duidelijk in de wet dat er één omgevingsplan per gemeente moet komen. Dat betekent niet dat er per wijk geen gebiedsgerichte maatvoering mogelijk is, zoals voor het buitengebied. Door het omgevingsplan geldt voor iedereen binnen de gemeente hetzelfde uitgangspunt in beleid en regels.

Alle bestemmingsplannen zullen van rechtswege onderdeel worden van het nieuwe omgevingsplan binnen de gemeente. De gemeente heeft daarmee ruimte en tijd om de oude bestemmingsplannen qua regelgeving aan te passen aan de moderne regels van het omgevingsplan. Het is niet zo dat alle bestemmingsplannen vervallen en dat gemeenten aan de slag moeten om een nieuw allesomvattend omgevingsplan te maken.

Mevrouw **Hakvoort** zegt dat er met het burenakkoord wordt geëxperimenteerd. Leusden heeft in Woerden gekeken hoe die gemeente daarmee omgaat. Bewoners gaan bij de burens langs en als die akkoord gaan, gaat de gemeente ook akkoord met het bouwplan. Of het alleen om het esthetische deel of ook over afwijkingen van het bestemmingsplan gaat, wordt intern nog verder uitgewerkt in een collegevoorstel.

De heer **Ankersmit** vult aan dat met het burenakkoord niemand wordt ontslagen van rechtsbevoegdheden. Iedere vergunning blijft wel openstaan voor bezwaar en beroep.

Omdat veel (oudere) mensen nu de kennisgeving in de krant missen, is het burenakkoord daarvoor een oplossing. Mensen moeten bij hun burens langs om hen op de hoogte te stellen van de bouwplannen en goedkeuring te vragen middels het burenakkoord. Hierdoor moeten mensen aan de voorkant van het proces contact met elkaar opnemen.

De heer **Polak**, Historische Kring Leusden, geeft aan dat hij hier aanwezig is vanuit zijn betrokkenheid bij monumenten. Hij vraagt of de deregulerende tendens vanuit de Omgevingswet ook geldt voor monumenten. Hoe kan worden bevorderd dat een wijk als de Eurowoningen een goede plek krijgt binnen het omgevingsplan?

De heer **Ankersmit** geeft aan dat de cultuurhistorische kwaliteit in het gehele dossier een zorgkind is. Als bouwtechnische zaken meer worden geprivatiseerd, verliest de gemeente de contacten sneller ten aanzien van de monumenten. Het wijzigen van een monument blijft vergunningsplichtig in het kader van de Monumentenwet. De connectie tussen bouwtechnische zaken en de esthetische cultuurhistorische kwaliteit is een aandachtspunt. De gemeente kan aan de voorkant wel proberen die connectie te blijven zoeken.

Mevrouw **Hakvoort** geeft aan dat de gemeente heeft gewerkt met een actorenanalyse. Er is gekeken naar welke burgers hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen. Daar heeft spreekster feedback op ontvangen. Er is gezocht naar een bewonersgroep uit zowel Leusden als Achterveld. Hoeveel burgers zij heeft gesproken, kan zij nu niet aangeven. Het was heel moeilijk om burgers te vinden die mee wilden werken aan deze interviews.

Wethouder **Van Beurden** zegt dat er veel techniek en veel vakjargon naar voren is gebracht. Het college heeft nadrukkelijk gekozen om nu niet het instrumentarium te gaan veranderen. Andere steden hebben de keuze gemaakt om de beleidskant te veranderen om daarna de werkwijze daarop af te stemmen. Het (beperkte) onderzoek heeft aangetoond dat inwoners zuinig willen zijn op het mooie Leusden en dat zij vooralsnog vast willen houden aan de Welstandsnota. De inwoners geven aan dat het beter is als de gemeente zich eerst richt op de voorbereiding van de nieuwe wetgeving waarbij initiatiefnemers meer invloed hebben op de ruimtelijke kwaliteit. Als inwoners in de toekomst een burenakkoord kunnen overleggen krijgen zij korting op de proceduretijd. Hierdoor ontstaat meer gevoel bij de openbare ruimte omdat het de eigen leefomgeving betreft.

Het college kijkt in 2016 bij de evaluatie of de Welstandsnota überhaupt nog is toegepast in het eerste jaar van de vernieuwde wetgeving. De Welstandsnota heeft in Leusden een hoog niveau en wellicht kan over een jaar worden geconcludeerd dat het hier en daar een onsje minder kan. De gemeente kan dan wellicht ook minder vanuit bestemmingen gaan denken maar meer vanuit de behoefte voor een gebied. De discussie wordt dan meer gevoerd vanuit visie en ambitie en niet vanuit het bestemmingsplan. De gemeente gaat eerst kijken naar een andere werkwijze en daarna komt het college bij de raad terug inzake de betekenis hiervan voor het instru-

Sluiting

mentarium.

De **voorzitter** sluit de uitwisseling om 21.00 uur